

Kraków, 10 listopada 2014

Apel Rady Krakowskiego Konsorcjum Naukowego
im. Mariana Smoluchowskiego
“MATERIA – ENERGIA – PRZYSZŁOŚĆ”
w sprawie możliwości ubiegania się przez Konsorcjum w obecnym składzie o status
KNOW w kolejnych konkursach

Na posiedzeniu Rady Konsorcjum w dniu 10 listopada 2014, członkowie Rady jednomyślnie postanowili zwrócić się do kierowników swoich jednostek z prośbą o zdecydowaną interwencję w sprawie przepisów przejściowych, dotyczących możliwości starania się o kontynuację działalności Konsorcjum w ramach Krajowego Naukowego Ośrodka Wiodącego. Konsorcjum zostało zawiązane w dniu 4 stycznia 2012 roku. W jego skład weszło pięć jednostek: Wydział Fizyki i Informatyki Stosowanej Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie, Wydział Fizyki, Astronomii i Informatyki Stosowanej oraz Wydział Chemii Uniwersytetu Jagiellońskiego, a także dwa instytuty Polskiej Akademii Nauk: Instytut Fizyki Jądrowej im. Henryka Niewodniczańskiego oraz Instytut Katalizy i Fizykochemii Powierzchni im. Jerzego Habera. Są to najsilniejsze ośrodki naukowe w dziedzinie fizyki i chemii w środowisku krakowskim. Cztery pierwsze jednostki uzyskały najwyższe oceny (A+), a ostatnia ocenę A w przeprowadzonej ostatnio ocenie parametrycznej jednostek naukowych. Dodatkowym argumentem potwierdzającym pozycję naukową Konsorcjum, także w skali ogólnopolskiej, było uzyskanie w pierwszym konkursie KNOW statusu Krajowego Naukowego Ośrodka Wiodącego. Startując w konkursie o status KNOW jako Konsorcjum im. Smoluchowskiego wszystkie wchodzące w jego skład ośrodki naukowe były świadome faktu realizacji zadań badawczych przy mniejszym budżecie finansowym przypadającym na daną jednostkę, a wynikającym z większej liczby członków Konsorcjum. Jednakże sprawą priorytetową, przewyższającą rangą kwestie finansowe, było wspólne działanie wszystkich jednostek naukowych w celu osiągnięcia wymienionych w statucie zadań, między innymi rozwój unikalnego ośrodka badań interdyscyplinarnych w zakresie nauk ścisłych.

Członkowie Krakowskiego Konsorcjum Naukowego mają za sobą wieloletnią tradycję współpracy naukowej. Pokolenia naukowców przyczyniły się do zbudowania w Krakowie ośrodka, rozpoznawalnego w dziedzinie fizyki i chemii w skali znacznie wykraczającej poza Polskę. Współpraca naukowa wydziałów nauk ścisłych dwóch największych uczelni krakowskich (UJ i AGH), należących do przodujących uczelni w Polsce, poparta dodatkowo ogromnym potencjałem naukowo-badawczym wiodących jednostek PAN, prowadzi do konsolidacji polskiej nauki i znacząco podnosi rangę szkolnictwa wyższego, co jest jednym z priorytetów działania rządu. Dziwi więc zapis ustawy, który idzie w dokładnie przeciwnym kierunku, zniechęca do takiego wspólnego działania i, de facto, niszczy współpracę naukową i instytucjonalną wypracowaną przez lata w środowisku naukowym Krakowa. Nowa wersja Ustawy o Szkolnictwie Wyższym zmienia reguły, dotyczące sposobu występowania o status KNOW, ograniczając liczbę jednostek, wchodzących w skład konsorcjum. Poprzednia wersja nie zawierała takiego ograniczenia, zawierała też przepis, zgodnie z którym Konsorcja wyłonione w drodze pierwszego konkursu miały prawo występowania o kontynuację swojej działalności w kolejnych konkursach.

Nowa ustawa odbiera takie prawo, w szczególności, naszemu Konsorcjum. Można się było spodziewać, że przepisy przejściowe uwzględnią sytuację, w jakiej się znaleźliśmy. Niestety tak się nie stało.

Nowe przepisy zmuszają nas do budowania nowych, mniej licznych konsorcjów, jeśli chcemy startować w kolejnych konkursach KNOW. Jednocześnie w nowych konsorcjach powinniśmy legitymować się znacznym dorobkiem naukowym i prowadzonymi wspólnie studiami doktoranckimi. Nie jest jasne, czy nowe konsorcja mogą zostać zbudowane na bazie już istniejących i co zrobić z obecnie uzyskanym, bardzo znacznym, dorobkiem naukowym. Czy można zaliczyć go jako dorobek nowych konsorcjów? Czy należy zamknąć zbudowane w oparciu o poprzednią wersję ustawy wspólne studia doktoranckie? W przepisach przejściowych brak na ten temat informacji. Wydaje się, że w konsekwencji powinniśmy już teraz zrezygnować z obecnej formy współpracy w ramach Konsorcjum, albo w ogóle zrezygnować z udziału w kolejnych konkursach KNOW w jakiejkolwiek konfiguracji.

Jeśli ten problem nie zostanie rozwiązany, obecną sytuację można zrozumieć jako chęć wyeliminowania krakowskiego ośrodka naukowego w dziedzinie fizyki i chemii z konkurencji w staraniu się o środki finansowe w ramach konkursów KNOW. Istniejące obecnie przepisy, albo tylko ich błędna interpretacja, praktycznie do tego zmierzają, blokując znakomicie funkcjonującą strukturę naukową i dydaktyczną naszego ośrodka.

Prof. dr hab. Jerzy Jurkiewicz
Przewodniczący Rady Naukowej Krakowskiego Konsorcjum
Naukowego im. Mariana Smoluchowskiego

Prof. dr hab. Janusz Wolny
Koordynator Krakowskiego Konsorcjum
Naukowego im. Mariana Smoluchowskiego